
Funded
by the European Union



EUROPEAN UNION



COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

EaP/CoE Facility Project on “Good Governance and Fight against Corruption”

in cooperation with

International Foundation for Electoral Systems (IFES)



Report on

**“Draft Amendments to Political Finance Legislation
in the Republic of Moldova”**

prepared by

Tilman Hoppe

Project Long-Term Adviser

May 2012

Table of Contents

I.	Background.....	3
II.	Recommendations	3
III.	Draft Amendments (English).....	4
IV.	Draft Amendments (Romanian/Român).....	17

For any additional information please contact:

Economic Crime Section
Action against Crime Department
DG I – Human Rights and Rule of Law
Council of Europe
F-67075 Strasbourg Cedex, France
Tel +33 3 90 21 42 14/Fax +33 3 90 21 56 50
Email: maia.mamulashvili@coe.int
Web: www.coe.int/eap-corruption

This paper has been prepared with the funding provided by the European Union. The views expressed herein can in no way be taken to reflect the official opinion of the European Union and/or of the Council of Europe.

I. Background

The attached Draft Amendments (see below at III.) intend to implement the findings and recommendations of the Council of Europe Group of States against Corruption (GRECO) Third Round Evaluation Report on the Transparency of Party Funding.¹ A comprehensive Technical Paper by Council of Europe expert Quentin Reed provided concrete guidance on the implementation of those GRECO recommendations² and international standards and good practices. At the same time, the findings of a two-day conference on 27-28 October 2011 on “Political Finance Reform in Moldova”, organized by the Central Election Commission (CEC) in cooperation with IFES and the OSCE/ODIHR³, were fed into the Draft Amendments.

The attached Draft Amendments are the output of a Working Group set up in November 2011 in cooperation with IFES and the Eastern Partnership Project. It consisted among others of representatives of the Centre for Combating Economic Crimes and Corruption (CCECC), the CEC, the Prosecutor General's Office, the Ministry of Justice, the Court of Auditors, NGOs (Transparency International, Civic Coalition, Promo-Lex, NDI COP, IRI COP), IFES experts Steven Gray and Natalia Iuras, and Council of Europe local expert Corneliu Gurin. Council of Europe expert Quentin Reed and Project Adviser Tilman Hoppe contributed to the drafting of the Amendments.

Two roundtables hosted by the CCECC on 1 November 2011 and on 27 February 2012 allowed for a public discussion of concrete proposals for reforming the political finance framework in the Republic of Moldova with all relevant stakeholders including representatives of various political parties.⁴ The Draft Amendments were publicly presented at the CCECC on 7 May 2012.

II. Recommendations

If adopted, the Draft Amendments would substantially improve the compliance of Moldovan legislation with GRECO recommendations, international standards and good practices, and implement many of the findings of the above-mentioned Conference (IFES/OSCE/ODIHR) and the Technical Paper by Quentin Reed. IFES and the Eastern Partnership Project therefore recommend adoption of the Draft Amendments.

Pursuant to Rule 30.2 of its Rules of Procedure, GRECO has invited the Moldovan authorities to submit by 31 October 2012 a report on implementation of the recommendations given in the last Evaluation Report. Whereas the findings of the expected Compliance Report by GRECO can be in no way anticipated, IFES and the Eastern Partnership Project recommend considering the following further improvements of the Draft Amendments:

- Have **financial reports** of political parties **audited** every year, and not only “at least every 3 years” (Article 31 par. 1 Law on Political Parties);
- Introduce an effective mechanism so political parties have an incentive to transfer **illegal donations** to the state budget on their own, instead of allowing them to “wait” for the CEC to react to such donations (Article 31/1 par. 1 Law on Political Parties);
- Ensure that all **administrative offences** can be detected, investigated and adjudicated within an adequately long timeframe. While the statute of limitation of three months in the Administrative Offences Code seems to be adequate for several

¹ http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/ReportsRound3_en.asp.

² http://www.coe.int/t/DGHL/cooperation/economiccrime/corruption/Projects/EaP-CoE%20Facility/EaP_TP_default_en.asp.

³ <http://www.cec.md/index.php?pag=news&opa=view&id=528&tip=noutate&start=&l=->.

⁴ www.coe.int/eap-corruption.

offences, which will be immediately and automatically detected, this might not be the case with some other offences (Art. 48 par. 2 “Violation of legal provisions concerning the rules of bookkeeping and use of assets of the political party and of means from the election fund, including the failure to submit the identification data of donors”; Art. 48/1, par 4-5 “(4) The use contrary to destination of state budget allocations for political parties or of means from the election fund [...] (5) Unlawful use of administrative resources (public goods), including favoring or consenting to illegal use of administrative resources (public goods) in election campaigns”).

- Ensure the **coming into force** of the law soon, especially with regard to financing from the state budget, which is foreseen to become effective only by 2015 [Article IX 1 a Law on Amendments].

III. Draft Amendments (English)

LAW on Amendment and Completion of Legislative Acts

The Parliament adopts this organic law.

Article I. – The Election Code No. 1381-XIII of 21 November 1997 (Official Gazette of the Republic of Moldova, 1997, No. 81, Article 667), with later amendments, is amended and completed as follows:

1. Article 1:

The notion “Central Election Commission” will have the following content:

„*Central Election Commission* – the independent administrative body established to implement the election policy for the purpose of a good conduct of elections and as an independent body in charge of the supervision of and control over the compliance with the legal provisions on the financing of political parties and of election campaigns;”

The notions “financing of election campaigns” and “financial reports” are introduced after the notions “electoral education” and respectively “persons authorized to assist in election operations” with the following content:

“*Financing of election campaigns* – direct and indirect financing, material support in other forms of electoral contestants by natural persons and/or legal persons;

“*Financial reports* – reports of the electoral contestant on cash flow, including accumulated financial means, the sources of their origin and the expenditures incurred in the election campaign.”

2. Article 16 paragraph (1) is completed in the end with the text “supervision of and control over the compliance with the legal provision on financing of political parties and election campaigns.”

3. Article 19 is completed with paragraph (3) with the following content:

“(3) Prior to their appointment, the candidates for the position of a member of the Central Election Commission are subject to a verification, under the Law No. 271-XVI of 18 December 2008 on Verification of Holders of and Candidates for Public Functions, the information on the results of verification being published by the bodies (public authorities) that appoint the members of the Commission.”

4. Article 20 paragraph (3) is completed in the end with the following phrase: “The referrals concerning the failure to comply with the conditions or committing of incompatible acts may be submitted to the bodies (public authorities) that appointed the respective persons or to the Parliament, by any natural or legal person.”

5. Article 22:

Paragraph (1) will have the following content:

“(1) As a body specialized in the electoral area, the Central Election Commission”;

The article is completed with the paragraph (2) having the following content:

“(2) As an independent supervision and control body in the area of financing of political parties and election campaigns, the Central Election Commission:

- a) develops and issues normative acts necessary to apply and enforce the legislative regulations concerning the financing of political parties and of election campaigns;
- b) develops documents of guiding nature (forms, guidelines, methodological norms) necessary to assist the financial activity and to train the political parties and the electoral contestants with regards to their rights, duties and responsibilities in the process of financial management;
- c) collects and systematizes the annual financial reports and the audit reports of political parties and the financial reports submitted by the electoral contestants;
- d) ensures the publication on its website of information and annual financial reports of political parties, as well as of reports on financing of election campaigns;
- e) examines the referrals concerning the violation of legislation in the area of financing of political parties and the complaints concerning the violation of legislation in the area of financing of election campaigns;
- f) applies sanctions provided in this Code and the Law No. 294-XVI of 21 December 2007 on Political Parties for violation of provisions of financing of election campaigns/political parties, intimates the competent bodies about the violations that are subject to administrative, penal liability or for a fiscal violations;
- g) cooperates and provides information assistance in the development of independent monitoring studies of the financing of political parties/election campaigns;
- h) studies and monitors the enforcement of legislation in the area of financing of political parties/election campaigns, submits to the Parliament and the Government proposals on amendments to the legislative framework in the area of financing of political parties/election campaigns;
- i) has the right to access the information kept by the public authorities of all levels and in state registries, including the information consisting of personal data, complying with the Law No. 133 of 08 July 2011 on Personal Data Protection;
- j) exercises other supervision and control attributions in the area of financing of election campaigns and of political parties, in accordance with the provisions of this Code and of the Law on Political Parties.”

6. Article 24 will have the following content:

“**Article 24.** Financing of the activity of the Central Election Commission

(1) The Central Election Commission estimates the expenditures related to its operation, for the organization and conduct of regular elections, including for the activities expected to be conducted during the following budgetary year and plans its own annual budget.

(2) The Central Election Commission has its own budget. The budget of the Central Election Commission for the following year is approved by the Parliament by the 1 July of the current year.

(3) The Parliament submits to the Government the approved budget of the Central Election Commission to be included in the Draft Law on State Budget for the following budgetary year.”

7. Article 26 paragraph (1) item p) will have the following content:

“p) applies the sanction provided in this Code for the violation of electoral legislation and the legislation in the area of financing of election campaigns.”

8. In Article 26¹, the wording “a subdivision of the Central Election Commission” is substituted by the wording “a public institution established by the Central Election Commission.”

9. Article 28:

Item h) is completed in the end with the text “publishes financial reports of independent candidates;”

Item l), after the text “acts of precinct electoral bureaus”, is completed with the text “actions/inactions of electoral contestants, as well as those concerning the financing of independent candidates in local elections.”

10. The title of Chapter 4 is completed with the text “AND FINANCING OF ELECTION CAMPAIGNS.”

11. Article 36 will have the following content:

“Article 36. Prohibition of foreign subsidies

(1) Direct and indirect financing, material support in any form of election campaigns of candidates in elections and of election contenders by other states, by foreign, international and joint companies, institutions and organizations, as well as by natural persons that are not citizens of the Republic of Moldova are forbidden. The amounts received this way are seized by decision of the court of justice and are made income to the state budget, in accordance with the provisions of the penal and administrative legislation in the area.

(2) The provisions of paragraph (1) may not be interpreted and applied as limiting the finances allocated in an open and transparent manner, for the purpose of supporting the efforts to promote democratic values and international standards for free, democratic and fair elections.”

12. Article 37, after paragraph (3), is completed with paragraph (3¹) having the following content:

“(3¹) The electoral contestant that withdrew her candidacy has the duty to refund the credit allocated from state budget to conduct the election campaign within 2 months from the withdrawal of candidacy.”

13. Article 38 will have the following content:

“Article 38. Conditions and manner of financial support of election campaigns

(1) The direct and indirect financing and material support in other forms of election campaigns of electoral contestants by natural and legal persons is done in compliance with the following conditions:

a) the electoral contestant opens a bank account with the indication “Election Fund”, wiring there its own financial means, as well as other amounts of money, received in accordance with the legislation from natural persons citizens of the Republic of Moldova, from domestic legal persons and confirms to the Central Election Commission the person in charge of finances (the treasurer). The candidates in elections may not be appointed treasurers.

b) the electoral contestant that does not open a bank account with the indication “Election Fund”, informs accordingly the Central Election Commission and conducts election campaigning activities that do not involve financial expenses;

c) the general ceiling of financial means that may be wired into the election fund of the electoral contestant is set by the Central Election Commission, taking as calculation basis a coefficient multiplied by the number of voters in the precinct where elections take place;

d) the ceilings of donations made by natural and legal persons in the election fund for an election campaign consist of 20 and respectively 40 average monthly salaries in the national economy set for the respective year;

e) the legal persons may wire sums of money into the “Election Fund” account only by transfer, accompanied by an informative note confirming the inexistence of a state, foreign or joint share in its statutory capital, as well as by submitting a statement on its own liability concerning the lack of restrictions provided in paragraph (2) item d);

f) the donations offered in cash by natural persons are accompanied by a filled-in form that is attached to other accounting documents of the supported electoral contestant. The sample form for such donations is approved by the Central Election Commission;

g) the resources from the election fund may be used only after their declaration at the Central Election Commission or at the District Electoral Council, in case of independent candidates in

local elections. The financial means wired into the "Election Fund" account may not be used for personal purposes.

2. The financing and material support in any form, directly and indirectly, of election campaigns/electoral contestants by the following subjects is forbidden:

- a) legal persons from abroad, including with joint capital, other states and international organizations, including international political organizations;
- b) the citizens of the Republic of Moldova under 18 years of age, citizens limited in their legal capacity or declared incapable by final decision of the court of justice;
- c) public authorities, organizations, companies, public institutions, other legal persons funded from the public budget or that have state-owned capital, with exception of cases when the provision of services and material support is directly provided in the legislation;
- d) legal persons (commercial societies) that one year before the beginning of the election period conducted activities funded/paid from public resources (funds), as well as legal persons with foreign or joint capital (the legal persons with state-owned capital are already listed in item c);
- e) anonymous persons or on behalf of third parties;
- f) natural persons that are not citizens of the Republic of Moldova;
- g) non-residents of the Republic of Moldova;
- h) benefit (charity) organizations, trade unions and religious organizations.

(3) All expenses related to the election campaign are made from the Election Fund. The natural and legal persons are not entitled to order advertising election materials for and in favor of electoral contestants and to pay the expenses related to their production.

(4) The electoral contestants are forbidden to propose money to the voters, to distribute material goods free of charge, including from humanitarian aid and from other benefit actions. Derogation from the restriction to distribute material goods is allowed only in case of symbolic gifts, representing electoral/political advertising, manufactured from the means declared in the Election Fund, which bear the symbolic of the electoral contestant and the market value of which does not exceed the amount of 20 conventional units.

(5) The bank, where the accounts with the indication "Election Fund" are opened, informs on daily basis and upon request the Central Election Commission about the money sums wired into the account of electoral contestant.

(6) Within 5 days from the beginning of the election period, the broadcasters have the duty to make public and inform the Central Election Commission and the Audiovisual Coordinating Council about the conditions of offering advertising space (including price/minute) and other connected services. The Central Election Commission publishes this information on its webpage.

(7) The public authorities/institutions have the duty to support the Central Election Commission and the district electoral councils in the activity of supervising and controlling the financing of election campaigns."

14. The Code is completed with Article 38¹ having the following content:

"Article 38¹. Reports on financing of election campaigns

(1) The political parties and the electoral blocks, as well as the independent candidates in case of parliamentary elections submit within 3 calendar days from the launch in the election campaign and later bi-weekly to the Central Election Commission a report, both in electronic format and in hard copy, under signature of persons in charge, on the accumulated monetary means and their expenses during the election campaign. The sample report is approved by the Central Election Commission and mandatorily includes the following information:

- a) identification information of the natural or legal person that donated the financial means;
- b) list of all received donations, including the nature and value of each donation in money, goods, objects, works or services;
- c) total value of donations and number of donors;
- d) reimbursed donations;
- e) identification information of the natural or legal person that was paid financial means from the Election Fund and the purpose of these expenses;
- f) the sums of debts, the number of financial bookkeeping documents and other concluding information;

g) accounting information for the respective period of legal persons funded or controlled in another manner by the respective political party.

(2) The reports on financing of election campaigns received under the conditions of paragraph (1) are preliminary verified by the Central Election Commission from the perspective of integrality of information and of the compliance with the financial reporting requirements related to the financing of the election campaign and are placed on the webpage of the Central Election Commission within 48 hours from their receipt.

(3) The independent candidates in local elections will submit to the respective district electoral council (that registered them) within 3 days from the registration and further bi-weekly financial reports on accumulated incomes and incurred expenses, according to the sample report approved by the Central Election Commission. Within 2 days from receipt, the district electoral councils will ensure the access of interested persons to these financial reports, will send them for publication on the webpages of the respective local public administration authorities and will send them to mass-media.

(4) The financial reports for the entire election period will be submitted to the Central Election Commission by the electoral contestants registered by it no later than two days prior to Election Day, the reports being published on the webpage of the Central Election Commission within no more than two weeks from their receipt.

(5) The Central Election Commission develops mandatory forms for reporting of income and expenses during the election campaign. In the expense section, the form will mandatorily include at least the following:

a) costs of election meetings and events, including related costs (rent, stage, sound, stands, posters, protocol related expenses, security, event coverage in mass-media, etc.);

b) advertising expenses, including on TV, radio, other electronic mass-media, printed press, billboards, other street and mobile advertising platforms;

c) expenses for promotional materials, including the electoral program of the party, posters, flags, t-shirts, other promotional items offered free of charge in accordance with Article 38 paragraph (4);

d) transportation costs (persons and goods);

e) costs of public opinion survey services;

f) additional maintenance costs: for rent of additional office space for electoral purposes, salaries of temporary personnel hired for electoral purposes;

g) costs related to delegation/secondment of persons;

h) fees for electoral and political consultancy.

(6) When the information submitted by a political party/electoral block according to paragraph (5) is incomplete, the Central Election Commission is entitled to request from the respective electoral contestant additional data about the size of each encashment in its account and about the origin of these means."

15. Article 38¹ becomes Article 38².

16. Article 65 is completed with paragraph (6) having the following content:

"(6) The complaints concerning the financing of election campaigns are filed with the Central Election Commission, with regards to parties and electoral blocks or district electoral councils, in case of independent candidates in local elections. The examination of complaints concerning the financing of election campaigns of election parties is not subject to limitation period provided in Articles 66-68."

17. Article 69:

Paragraph (4):

In item a), the text "in all cases in considerable amount (over 5 percent from the maximum amount" is excluded.

In item b), the word "deliberately" is excluded.

The article is completed with the paragraphs (5) and (6) having the following content:

“(5) In the cases provided in paragraph (4), the Central Election Commission/district electoral council, submits by adopting a decision in this regard a request to cancel the registration of the electoral contestant to the Court of Appeal Chisinau, in case of parliamentary elections, or to the court of justice in the area of which is located the respective electoral council, in case of general local elections or new local elections. The court of justice will examine the request and will pronounce a decision in this regard within 5 days, but no later than one day prior to elections.

(6) In case of repeated application of sanctions in form of warning during the same electoral period, the Central Election Commission applies in the address of political parties registered as electoral contestants the complementary sanction concerning deprivation of allocations from the state budget for a period from 6 months to 1 year.”

18. Articles 70 and 71 will have the following content:

“**Article 70.** Penal liability

(1) The acts provided in Articles 181-182 of the Penal Code of the Republic of Moldova are considered crimes and are subject to penal liability.

(2) The heads of electoral bodies and other high-level persons have the duty to inform immediately the public prosecution bodies or the Center for Combating of Economic Crimes and Corruption about acts that, in their opinion, contain the constitutive elements of crimes related to the organization and conduct of elections that they learned about.

Article 71. Administrative liability

(1) The acts provided in Articles 47-53 of the Administrative Offences Code of the Republic of Moldova are considered administrative offences and are subject to administrative liability.

(2) The administrative offences are found and examined in accordance with the Administrative Offences Code. The heads of electoral bodies, other persons that own convincing information about the committing of administrative offences have the duty to inform immediately the finding bodies about facts they learned about and that, in their opinion, contain constitutive elements of administrative offences related to the conduct of elections.”

Article II. – The Law No. 294-XVI of 21 December 2007 on Political Parties (Official Gazette of the Republic of Moldova, 2008, No. 42-44, Article 119), with later amendments, is amended and completed as follows:

1. The title of Chapter VI will have the following content: “Chapter VI. ASSETS AND SUPERVISION OF FINANCING OF POLITICAL PARTIES.”

2. In Article 24 paragraph (3), the text “as well as other economic activities directly resulting from the purpose provided in the statute” is substituted by the text “as well as other activities that generate income for the needs of party activity, if such activities are not forbidden by law and are directly provided in the party statute.”

3. Article 25:

Paragraph (1) item b) is completed in the end with the text “under the conditions that they are accounted in the established manner;”

Paragraph (3) is completed in the end with the text “and together with the total amount of membership fees accumulated yearly by a political party are published on its webpage and on the webpage of the Central Election Commission.”

Paragraph (4) is completed in the end with the text “by issuing justifying documents.”

4. Articles 26-31 will have the following content:

“**Article 26.** Donations

(1) Donations for political parties or independent candidates may be of the following types:

a) monetary donations, other than membership fees;

b) donations in form of estate, goods, and services free of charge or on conditions that are more favorable than the commercial (market) value, payment of some goods and services used by the party. These donations are reflected in the bookkeeping of the party at their market value and are included in the donation limits provided in paragraphs (4) and (5).

(2) The monetary donations for a political party are made through operation of the banking system (bank card, direct transfer) and the identity of the donor is indicated in the banking document. In the case when the donor does not own a bank account, and the donation is made in cash, the money is deposited on the bank account of the party. In the case when the money are deposited in cash at the party, the natural person confirms the donation deposit by signing a statement on its own liability that will be kept at the party and attached to accounting documents. The form of the statement concerning a donation is approved by the Central Election Commission.

(3) The annual sources of a political party originated from membership fees and donations may not exceed the equivalent of 0.25% of the incomes provided in the state budget for the respective year.

(4) A natural person may make donations to one or several political parties. The donations made by a natural person to one or several political parties may not exceed in a budget year the amount of 20 average monthly salaries in the national economy set for the respective year. If the natural person is a member of the party, the mentioned maximum amount includes also the amount of party membership fees paid by him/her in a year, the membership fee and the donation being reflected distinctly in the bookkeeping of the party and its financial reports.

(5) The donations made by a legal person to one or several parties in a budget year may not exceed the amount of 40 average monthly salaries in the national economy set for the respective year. The legal person that makes a donation to a political party shall present the official decision of its competent bodies concerning the making of the donations, register the donation and reflect it in its accounting reports, as well as inform the shareholders/members about the operations conducted in such way.

(6) The financing, the provision of free services and the direct or indirect material support in any form of political parties by the following subjects is forbidden:

a) the citizens of the Republic of Moldova under 18 years of age, citizens limited in their legal capacity or declared incapable by final decision of the court of justice;

b) anonymous persons or on behalf of third parties;

c) public authorities, organizations, companies, public institutions, other legal persons funded from the public budget or that have state-owned capital, with exception of cases when the provision of services and material support is directly provided in the legislation;

d) legal persons that on the date of donation have outstanding debts older than 60 days to the state budget, social insurance budget or the health insurance bodies;

e) natural persons that are not citizens of the Republic of Moldova, legal persons with foreign or joint capital;

f) foreign citizens or legal persons from abroad, other state and international organizations, including international political organizations;

g) benefit (charity) organizations, trade union and religious organization.

(7) The activities provided to the political party on voluntary basis in according with the legislation regulating such activities are not considered donations.

(8) Each political party shall open a special bank account where it will transfer all monetary contributions offered to the party, including donations and membership fees. The special bank account details are published on the webpage of the party, are indicated in the financial reports of the party and are communicated to the Central Election Commission.

Article 27. State budget financing of political parties

(1) The annual state budget allocations for the financing of political parties represents 0.2% of the incomes provided in the state budget for the respective year and are granted according to the following ratios and criteria:

a) 20% are distributed in proportion to the accumulated votes among the political parties that obtained at least 2% of valid votes in parliamentary elections, under the condition that the

amount granted to one party will not exceed 50 per cent of expenses declared by the political party in the respective parliamentary elections;

b) 30% are distributed in proportion to the accumulated votes, among the political parties that obtained at least 3% of valid votes in parliamentary elections, but not more than 50 percent for a party out of the total allocated amount, according to the parliamentary election results;

c) 10% are distributed to political parties that promoted women on their candidate lists in parliamentary elections, proportionally to the number of seats obtained by female candidates;

d) 30% are distributed to political parties in proportion to the number of obtained seats in 2nd level local councils (rayons and Chisinau municipality) in general local elections, but not more than 50 percent for a party out of the total allocated amount, according to the local election results;

e) 10% are distributed to political parties that promoted women for the positions of local councilors of 2nd level (rayons and Chisinau municipality) and mayors, proportionally to the number of seats obtained in local general elections by female candidates.

(2) In case of electoral blocks, the allocation will be shared according to the previous agreement between the members of the electoral block or, in absence of such agreement, by the number of seat obtained by each component.

(3) The state budget amounts that may not be allocated to some political parties due to failure to comply with the criteria or exceed ceiling are equally redistributed among the other political parties. After the elections, the allocations granted to the political parties in accordance with paragraph (1) item c) and e), are reevaluated depending on the number of obtained or lost seats by female candidates.

(4) The state budget allocations are transferred monthly to the accounts of political parties, in the conditions and amounts provided in paragraph (1), by money order issued by the Central Election Commission. In case of loss or suspension under this law of the right to state budget financing, the transfer of the respective amounts ceases from the month immediately following the month when the right to financing was lost or suspended.

(5) The annual state budget allocations for the financing of political parties that were not used by the political parties in the current fiscal year, may be transferred and used in the following fiscal year, in an amount not exceeding 50% of the allocated amount for the current fiscal year.

(6) The political parties lose their right to state budget allocation when:

a) their activity was restricted – for the entire activity restriction period;

b) they lose legal personality;

c) they are in process of liquidation;

d) the sanction of deprivation of the right to allocation was applied.

(7) The political party that lost its right to state budget financing is instated into this right by decision of the Central Election Commission upon the cease of the causes that determined the loss of the right to financing or after the execution of the sanction by which it was deprived of this right.

(8) In case of reorganization of political parties that are entitled to state budget financing, the mentioned rights is transmitted to the legal successors, i.e. the reorganized political parties. If the activity of the political parties benefiting of state budget allocation ceased, the respective amounts are redistributed to the other beneficiary political parties, in according with this Article.

Article 28. Use of state budget allocations

(1) The state budget allocations will be used at the decision of the management bodies of the political parties for the following destinations:

a) costs for maintenance of premises;

b) personnel costs;

c) costs for press and promotional material;

d) costs for trips in and out of the country;

e) costs for telecommunication;

f) costs for receiving delegations from abroad;

g) payment of membership fees to international organizations that the respective party is part of;

- h) investments in movables and immovable necessary for the activity of the respective party;
 - i) costs for office materials;
 - j) costs for (external/mandatory) auditing;
 - k) seminars and trainings for party members, conducted on the territory of the country.
- (2) It is forbidden to use the state budget allocations for destinations other than provided in paragraph (1).
- (3) The state budget allocations used for destinations other than provide in paragraph (1) are refunded to the state budget based on the final decision of the Court of Accounts, in the amount used contrary to the destination.
- (4) Receipt and use of state budget allocations is reflected distinctly in the bookkeeping of political parties.
- (5) The control over the use of state budget allocations is performed by the Court of Accounts in accordance with the law.

Article 29. Annual financial reports

- (1) The political parties will submit yearly, by 31 March financial reports to the Central Election Commission, in accordance with Article 31 of this law. The political parties benefiting of state budget allocations will submit the respective reports also to the Court of Accounts.
- (2) The reports mentioned in paragraph (1) are verified and analyzed in detail by the Central Election Commission. For the purpose of verification, the Central Election Commission requests from the political parties and other public or private institutions the information necessary to conduct the control. On request, the parties and other concerned public or private institutions have the duty to provide the requested information within two weeks. The deadline may be extended by the Central Election Commission, depending on the nature of requested information.
- (3) The information about income and expenses, including the identity of donors from the annual financial reports of the political parties and the concluding information (conclusions) of the independent audit reports (opinions) are published on the official webpage of the Central Election Commission within two weeks from their receipt and acceptance, as well as on the official webpages of political parties, if such exist.
- (4) The Central Election Commission develops mandatory forms for annual financial reports that need to contained (but are not necessarily limited to) the following:
- a) information about the assets and incomes of the party, including the grouping of these incomes by their type;
 - b) information about all donations offered to the party, including the donated amount, the identity of the donor (full first/last name, name of the company and organization form), domicile/headquarters and occupation/job or type of activity;
 - c) information about the liabilities and the expenses of the party (other than for election campaign), grouped in operation and asset management expenditures.

Article 30. Supervision of and control over the financing of political party

- (1) The independent body that ensures the supervision of and the control over the legal financing of political parties is the Central Election Commission, established and empowered with competences in this area in according with the Election Code and the provisions of this law.
- (2) With regards to the use of allocations received by the political parties from the state budget, the control is simultaneously exercised also by the Court of Accounts in accordance with the provisions regulating its activity.
- (3) The supervision and control entities listed in this article issue instructions and detailed guidelines concerning the wiring, receipt and bookkeeping of donations and of non-financial contributions for the benefit of political parties and their use according to the destinations set by the law, as well as other aspects that concern the financing of political parties and of election campaigns.
- (4) The Central Election Commission submits yearly to the Parliament by 1 August a report on the financing of political parties and election campaigns.”

Article 31. Auditing and verification of financial reports of political parties

(1) The political parties the annual incomes or expenses of which exceed one million Lei yearly have the duty to commission the auditing of financial reports at least once in 3 years. The auditing report, together with the yearly financial report, will be sent to the Central Election Commission and the Court of Accounts, in the event the party receives state budget allocations.

(2) The auditor is selected by the political party and shall not be a member or a candidate in the election campaign of any party during the last 5 years.

(3) For the needs of verification and control of party financing, the Central Election Commission provides the auditors with a special form to audit the accounts of the political parties and a guideline on how to fill it in, which will include the information necessary to check the compliance with the legal requirements concerning the financing of political parties and election campaigns, including:

- a) the requirement that the auditor indicates that he/she is familiar with the relevant legal acts;
- b) setting the precise objective of the audit;
- c) structure of the auditing report form;
- d) risk factors related to donation and expenses;
- e) specific verification aspects.”

5. The Law is complemented with Chapter VII¹ (Articles 31¹-31³) having the following content:

“Chapter VII¹. Liability for violations concerning financing of political parties

Article 31¹. Violations of the legislation concerning donations

(1) When a political party receives donations by violating the provisions of Article 26 of this law, including in cases of receiving donations that exceed the set ceilings, within 10 days from the receipt of the donation, the political party has the duty to pay to the state budget the amounts received by violating the law or to refund the amounts received beyond the ceiling.

(2) In case of failure to comply with the requirements of paragraph (1), the Central Election Commission issues a written summons addressed to the political party, requesting the removal of the violation and the information about taken measures, within 3 working days from the issuance of the summons.

(3) The failure to execute the summons of the Central Election Commission is an administrative offence and is sanctioned in accordance with the provisions of the Administrative Offences Code.

(4) If the violations provided in paragraph (3) and administrative sanctions applied for these violations are repeated during one calendar year, the Central Election Commission adopts a decision on the deprivation of the respective party of the right to state budget allocations for a period from 6 months to one calendar year from the moment of adoption of the Commission decision.

Article 31². Violations concerning financial management

(1) Financial management violations are:

- a) violation of legal provisions concerning rules of bookkeeping and use of assets of political parties, including the failure to present identification data of donors;
- b) failure of political parties to submit the annual financial report in the set terms and format, according to the law, to the Central Election Commission, including presentation of incomplete data in the annual financial report;
- c) uses contrary to destination of state budget allocations for political parties.

(2) The acts described in paragraph (1) are considered administrative offences and are subject to administrative liability according to the Administrative Offences Code of the Republic of Moldova.

(3) The chairperson of the Central Election Commission or the deputy chairperson of the Commission, when substituting the former, is entitled to detect administrative offences and to conclude protocols. The protocols concerning administrative offences are referred for examination on merits to the competent court of justice.

Article 31³. Intimations concerning the financing of political parties

(1) The intimations concerning violation of legal provisions in the area of financing of political parties may be made by an person entitled to vote or by a legal person from the Republic of Moldova, including public authorities/institutions, within 30 calendar days from the moment they learned about the committing of violations or identification of inaction.

(2) The intimation will include the description of invoked facts as presumed violations, evidence, legal ground, signature and identification data of the person making it.”

Article III. – The Penal Code of the Republic of Moldova No. 985-XV of 18 April 2002 (republished in the Official Gazette of the Republic of Moldova, 2009, No. 72-74, Article 195), with later amendments, is completed with Article 181² having the following content:

“Article 181². Illegal financing of political parties and of election campaigns

(1) Forging of financial reports of political parties and/or of reports on the financing of election campaigns, for the purpose of substituting or hiding the identity of donors or hiding the amount of accumulated amounts or the destination/size of used sources is punished with a fine in the amount of 200 to 500 conventional units or with imprisonment for a period of up to 3 years, in both cases accompanied by the deprivation of the right to occupy certain positions or to exercise a certain activity for a period of up to 5 years.

(2) Obtaining by extortion of financial donations for political parties and/or election funds is punished with a fine in the amount of 200 to 500 conventional units or with 100 to 200 hours of unpaid community work or with imprisonment for a period of up to 4 years and with the deprivation of the right to occupy certain positions or to exercise a certain activity for a period of 1 to 5 years.

(3) The blackmailing of donors of political parties and of electoral contestants is punished with a fine in the amount of 300 to 500 conventional units or with 180 to 240 hours of unpaid community work or with imprisonment for a period of up to 5 years, in all cases accompanied by the deprivation of the right to occupy certain positions or to exercise a certain activity for a period of 2 to 5 years.

(4) Deliberate acceptance of the financing of the political party or electoral contestant from an organized criminal group or a criminal organization (association) is punished with a fine in the amount of 500 to 1000 conventional units or with imprisonment for a period of 1 to 6 years, in all cases accompanied by the deprivation of the right to occupy certain positions or to exercise a certain activity for a period of 2 to 5 years.

(5) Unlawful use of administrative resources (public goods), including favoring or consenting to illegal use of administrative resources (public goods) in election campaigns, when it caused damages in high proportions

is punished with a fine in the amount of 3000 to 5000 conventional units or with imprisonment for a period of up to 3 years, in both cases accompanied by a deprivation of the right to occupy certain positions or to exercise a certain activity for a period of 2 to 5 years.

(6) The use contrary to destination of state budget allocations for political parties or of means from the election fund, when it caused damages in high proportions is punished with a fine in the amount of 3000 to 5000 conventional units or with imprisonment for a period of 1 to 5 years, in both cases accompanied by the deprivation of the right to occupy certain positions or to conduct a certain activity for a period of 2 to 5 years.”

Article IV. –Article 269 paragraph (1) of the Penal Procedure Code of the Republic of Moldova No. 122-XV of 14 March 2003 (Official Gazette of the Republic of Moldova, 2003, No. 104-110, Article 447), with later amendments, before the wording “236-258” is completed with the wording “181²”.

Article V. – The Administrative Offences Code No. 218-XVI of 24 October 2008 (Official Gazette of the Republic of Moldova, 2009, No. 3-6, Article 15), with later amendments, is amended and completed as follows:

1. Article 48 is amended and will have the following content:

“Article 48. Use of undeclared, noncompliant and foreign funds for the financing of political parties and election campaigns

(1) The use in elections or referenda of funds originating from abroad or of publicly undeclared funds

is sanctioned with a fine in the amount of 50 to 150 conventional units applied to a natural person, with a fine in the amount of 300 to 500 conventional units applied to high level persons.

(2) The failure to execute the request (summons) of the Central Election Commission to pay to the state budget the amounts received by political parties/electoral contestant by violating the law or exceeding the set ceiling

is sanctioned with a fine in the amount of 300 to 500 conventional units applied to the high level persons and with the deprivation of the right to occupy certain positions for a period of 3 months to one year.

The Code is completed with Article 48¹ having the following content:

“Article 48¹. Violation of legislation concerning financing of political parties and election campaigns

(1) The failure of independent candidates to submit the reports on financing of election campaigns in the established terms and format

is sanctioned with a fine in the amount of 100 to 150 conventional units or with 20 to 60 hours of unpaid community work.

(2) Violation of legal provisions concerning the rules of bookkeeping and use of assets of the political party and of means from the election fund, including the failure to submit the identification data of donors

is sanctioned with a fine in the amount of 100 to 300 conventional units applied to the high level persons and with the deprivation to conduct a certain activity for a period of 3 to 6 months.

(3) The failure of political party to submit the annual financial report in the terms and conditions established according to the law by the Central Election Commission, including presentation of incomplete data in the annual financial report

is sanctioned with a fine in the amount of 300 to 500 conventional units applied to the high level person and with deprivation of the right to conduct a certain activity for a period of 3 to 6 months.

(4) The use contrary to destination of state budget allocations for political parties or of means from the election fund

is punished with a fine in the amount of 200 to 500 conventional units applied to the high level person and with deprivation of the right to occupy certain positions or to conduct a certain activity for a period of at least 1 year.

(5) Unlawful use of administrative resources (public goods), including favoring or consenting to illegal use of administrative resources (public goods) in election campaigns

is punished with a fine in the amount of 150 to 400 conventional units applied to the high level person and with a deprivation of the right to occupy certain positions or to exercise a certain activity for a period of up to 1 year.

2. Article 395 paragraph (1) point 1) item b) is completed with the wording “48¹” after the wording “provided in Article.”

3. In Article 400 paragraph 1, the wording “Article 47-54” is substituted by the wording “Articles 47-48, 48¹ paragraph (5), and 49-54.”

4. The Code is completed with Article 423⁵ having the following content:

“Article 423⁵. Central Election Commission

(1) The administrative offences provided in Article 48¹ paragraphs (1)-(4) are detected by the Central Election Commission, ex officio or upon intimation of competent bodies.

(2) The chairperson of the Central Election Commission or the deputy chairperson of the Commission, when substituting the former, is entitled to detect administrative offences and to conclude protocols.

(3) The protocols concerning administrative offences are referred for examination on merits to the competent court of justice.”

Article VI. Article 38 paragraph (2) of the Audiovisual Code of the Republic of Moldova No. 260-XVI of 27 July 2006 (Official Gazette of the Republic of Moldova, 2006, No. 131-133, Article 679) is completed with item l) having the following content:

“l) requesting or receiving by broadcasters of payments for election advertising that exceed the commercial tariffs applied before the election period or for another person for an equivalent time and schedule.”

Article VII. – Fiscal Code No. 1163-XIII of 24 April 1997 (republished in the Official Gazette of the Republic of Moldova, special edition of 8 February 2007), with later amendments, is completed as follows:

1. Article 36:

In paragraph (1), the wording “including political” is introduced after the word “sponsoring”.

In paragraph (2), the wording “including of political parties” is added to the wording “Article 52 paragraph (1)”

2. In Article 42, the paragraph (3) is completed with the wording “with exceptions set in case of monetary donations to political parties.”

Article VIII. – Article 28 of the Law on Court of Accounts No. 261-XVI of 5 December 2008 (Official Gazette of the Republic of Moldova, 2008, No. 237-240, Article 864) is amended and completed as follows:

In paragraph (1) item a), the fourth line is completed with the wording “including the state budget allocations for the financing of political parties;”

In paragraph (3), item b) is completed with the wording “political parties that benefit of state budget allocations.”

Article IX. – Final and transitory provisions

(1) This law enters into force upon expiration of 6 months from the date of publication, with exception of:

a) amendments to Articles 28, 29, 31 and 31¹ paragraph (4) of the Law on Political Parties concerning the state budget financing, Article 69 paragraph (6) from the amendments proposed to the Election Code and Article VIII of this Law, which will be enforced from 1 January of the year following first parliamentary elections and beginning with 1 July 2015 with regards to local general elections;

b) amendments to Article 30 of the Law on Political Parties, which will be enforced from 1 January 2013;

c) amendments to Articles 19 paragraph (3), 24 and 65 paragraph (6) of the Election Code, which will be enforced from 1 January 2013;

d) amendments from Article VII of this Law (Fiscal Code), which will become effective from 1 January 2013.

(2) Within 6 months from publication of this Law, the Government:

a) will submit to the Parliament proposals on aligning the effective legislation in accordance with this law;

b) will align its normative acts in accordance with this law.

SPEAKER OF THE PARLIAMENT

IV. Draft Amendments (Romanian/Român)

LEGE pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. - Codul electoral nr.1381-XIII din 21 noiembrie 1997 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr.81, art.667), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 1:

noțiunea „Comisia Electorală Centrală” va avea următorul cuprins:

„*Comisia Electorală Centrală* – organ administrativ independent înființat pentru realizarea politicii electorale în scopul bunei desfășurări a alegerilor și în calitate de organ independent responsabil de supravegherea și controlul respectării prevederilor legale privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale;”

după noțiunile „educație electorală” și „persoane autorizate să asiste la operațiunile electorale” se introduc noțiunile „finanțarea campaniilor electorale” și, respectiv, „rapoarte financiare” cu următorul cuprins:

„*finanțarea campaniilor electorale* - finanțarea directă și indirectă, susținerea materială prin alte forme a concurenților electorali de către persoane fizice și/sau persoane juridice;

rapoarte financiare - rapoartele concurentului electoral privind fluxul mijloacelor bănești, inclusiv mijloacele financiare acumulate, sursele din care au provenit acestea și cheltuielile efectuate în campania electorală;”.

2. La articolul 16, alineatul (1) se completează în final cu textul „, , supravegherea și controlul respectării prevederilor legale privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.”.

3. Articolul 19 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Înainte de numire, candidații la funcția de membru al Comisiei Electorale Centrale sînt supuși verificării, în condițiile Legii nr.271-XVI din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice, informația despre rezultatele verificării fiind dată publicității de către organele (autoritățile publice) care desemnează membrii Comisiei.”.

4. La articolul 20, alineatul (3) se completează în final cu următoarea propoziție: „Sesizarea privind nerespectarea condițiilor sau comiterea faptelor incompatibile poate fi depusă la organele (autoritățile publice) care au desemnat persoanele respective sau la Parlament, de către orice persoană fizică sau juridică.”.

5. Articolul 22:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) În calitate de organ specializat în domeniul electoral, Comisia Electorală Centrală:”;

articolul se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) În calitate de organ independent de supraveghere și control în domeniul finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale, Comisia Electorală Centrală:

a) elaborează și emite acte normative necesare în scopul aplicării și executării reglementărilor legislative privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale;

b) elaborează documente cu caracter de îndrumare (formulare, ghiduri, norme metodologice) necesare în scopul asistenței activității financiare și instruirii partidelor politice și a concurenților electorali în privința drepturilor, obligațiilor și responsabilităților acestora în procesul de administrare a finanțelor;

- c) colectează și sistematizează rapoartele financiare anuale și rapoartele de audit ale partidelor politice și rapoartele financiare prezentate de concurenții electorali;
- d) asigură publicarea pe pagina sa web a informațiilor și rapoartelor financiare anuale ale partidelor politice, precum și a rapoartelor privind finanțarea campaniilor electorale;
- e) examinează sesizările privind încălcarea legislației din domeniul finanțării partidelor politice și contestațiile privind încălcarea legislației din domeniul finanțării campaniilor electorale;
- f) aplică sancțiunile prevăzute de prezentul Cod și Legea nr. 294-XVI din 21 decembrie 2007 privind partidele politice pentru încălcarea prevederilor despre finanțarea campaniilor electorale/partidelor politice, sesizează organele competente în privința încălcărilor ce sînt pasibile de răspundere contravențională, penală sau pentru încălcarea fiscală;
- g) cooperează și acordă asistență informațională la elaborarea studiilor independente de monitorizare a finanțării partidelor politice/campaniilor electorale;
- h) studiază și monitorizează aplicarea legislației în domeniul finanțării partidelor politice/campaniilor electorale, înaintează Parlamentului și Guvernului propuneri privind modificarea cadrului legislativ în domeniul finanțării partidelor politice/campaniilor electorale;
- i) dispune de drept de acces la informațiile deținute de autoritățile publice de toate nivelele și la registrele de stat, inclusiv la informațiile ce constituie date cu caracter personal, cu respectarea Legii nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal;
- j) exercită alte atribuții de supraveghere și control în domeniul finanțării campaniilor electorale și a partidelor politice, în conformitate cu prevederile prezentului Cod și ale Legii privind partidele politice.”.

6. Articolul 24 va avea următorul cuprins:

„Articolul 24. Finanțarea activității Comisiei Electorale Centrale

(1) Comisia Electorală Centrală estimează cheltuielile legate de funcționarea sa, pentru organizarea și desfășurarea alegerilor ordinare, inclusiv pentru activitățile pe care le preconizează să le desfășoare pe parcursul următorului an bugetar și planifică propriul buget anual.

(2) Comisia Electorală Centrală are buget propriu. Bugetul Comisiei Electorale Centrale pe anul următor se aprobă de Parlament pînă la 1 iulie a anului în curs.

(3) Parlamentul remite Guvernului bugetul aprobat al Comisiei Electorale Centrale pentru includerea lui în proiectul legii bugetului de stat pentru anul bugetar următor.”.

7. La articolul 26 alineatul (1) litera p) va avea următorul cuprins:

„p) aplică sancțiunile prevăzute de prezentul Cod pentru încălcarea legislației electorale și din domeniul finanțării campaniei electorale.”.

8. La articolul 26¹, cuvintele „o subdiviziune a Comisiei Electorale Centrale” se substituie prin cuvintele „o instituție publică, fondată de către Comisia Electorală Centrală”.

9. Articolul 28:

litera h) se completează în final cu textul „ , publică rapoartele financiare ale candidaților independenți;”

la litera l), după textul „acțiunilor birourilor electorale ale secțiilor de votare” se completează cu textul „ , acțiunilor/inacțiunilor concurenților electorali, precum și cele ce țin de finanțarea candidaților independenți în alegeri locale”.

10. Titlul capitolului 4 se completează cu textul „ȘI FINANȚAREA CAMPANIILOR ELECTORALE”.

11. Articolul 36 va avea următorul cuprins:

„Articolul 36. Interzicerea subvenționării din străinătate

(1) Se interzice finanțarea directă și indirectă, susținerea materială sub orice formă a campaniilor electorale ale candidaților la alegeri și ale concurenților electorali de către alte state, de către întreprinderi, instituții și organizații străine, internaționale și mixte, precum și de către persoane fizice care nu sînt cetățeni ai Republicii Moldova. Sumele astfel primite se confiscă prin hotărîre a instanței de judecată și se fac venit la bugetul de stat, conform prevederilor legislației penale și contravenționale în domeniu.

(2) Prevederile alineatului (1) nu pot fi interpretate și aplicate în sensul limitării finanțărilor alocate deschis și transparent, cu scopul sprijinirii eforturilor de promovare a valorilor democratice, a standardelor internaționale pentru alegeri libere, democratice și corecte.”.

12. La articolul 37, după alineatul (3) se introduce alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Concurantul electoral care și-a retras candidatura este obligat să restituie creditul alocat din bugetul de stat pentru a-și desfășura campania electorală, în termen de 2 luni de la retragerea candidaturii.”.

13. Articolul 38 va avea următorul cuprins:

„Articolul 38. Condițiile și modul de susținere financiară a campaniilor electorale

(1) Finanțarea directă și indirectă, susținerea materială prin alte forme a campaniilor electorale ale concurenților electorali de către persoanele fizice și juridice se efectuează cu respectarea următoarelor condiții:

a) concurentul electoral deschide la bancă un cont cu mențiunea „Fond electoral”, virînd în el mijloace financiare proprii, precum și alte sume bănești, primite în condițiile legislației de la persoane fizice cetățeni ai Republicii Moldova, de la persoane juridice din țară și confirmă la Comisia Electorală Centrală persoana responsabilă de finanțe (trezorerul). Candidații în alegeri nu pot fi desemnați trezoreri.

b) concurentul electoral care nu deschide un cont la bancă cu mențiunea „Fond electoral” informează despre aceasta Comisia Electorală Centrală și desfășoară activități de campanie/promovare electorală ce nu implică cheltuieli financiare;

c) plafonul general al mijloacelor financiare ce pot fi virate în fondul electoral al concurentului electoral se stabilește de către Comisia Electorală Centrală, luînd ca bază de calcul un coeficient înmulțit cu numărul de alegători din circumscripția în care au loc alegerile;

d) plafoanele donațiilor persoanelor fizice și juridice în fondul electoral pentru o campanie electorală constituie 20 și, respectiv, 40 de salarii medii lunare pe economia națională stabilite pentru anul respectiv;

e) persoanele juridice pot vira sumele bănești pe contul „Fond electoral” numai prin transfer, cu o notă informativă despre inexistența cotei de stat, străine sau mixte în capitalul statutar, precum și prin depunerea unei declarații pe propria răspundere privind lipsa restricțiilor prevăzute de alin.(2) lit. d);

f) donațiile oferite în numerar de către persoanele fizice se însoțesc de un formular completat care se anexează la alte documente contabile ale concurentului electoral susținut. Modelul de formular pentru astfel de donații se aprobă de Comisia Electorală Centrală;

g) resursele din fondul electoral pot fi utilizate numai după declararea lor la Comisia Electorală Centrală sau la consiliul electoral de circumscripție, în cazul candidaților independenți în alegerile locale. Mijloacele financiare virate pe contul „Fond electoral” nu pot fi folosite în scopuri personale.

(2) Se interzice finanțarea și susținerea materială sub orice formă, directă și indirectă, a campaniilor electorale/concurenților electorali de către:

a) persoane juridice din străinătate, inclusiv cu capital mixt, alte state și organizații internaționale, inclusiv organizații politice internaționale;

b) cetățenii Republicii Moldova care nu au împlinit 18 ani, cetățenii limitați în capacitatea de exercițiu sau declarați incapabili prin hotărîre definitivă a instanței de judecată;

c) autorități publice, organizații, întreprinderi, instituții publice, alte persoane juridice finanțate de la bugetul public sau care au capital de stat, cu excepția cazurilor cînd acordarea serviciilor și a susținerii materiale este expres prevăzută de legislație;

d) persoanele juridice (societățile comerciale) care, cu un an înainte de începerea perioadei electorale, au desfășurat activități finanțate/achitate din resurse (fonduri) publice, precum și persoane juridice cu capital străin sau mixt (persoanele juridice cu capital de stat sînt deja indicate la lit. c));

e) persoane anonime sau în numele unor terți;

f) persoane fizice care nu sînt cetățeni ai Republicii Moldova;

g) nerezidenți ai Republicii Moldova;

h) organizații de binefacere (caritate), sindicale și religioase.

(3) Toate cheltuielile pentru campania electorală se efectuează din Fondul electoral. Persoanele fizice și juridice nu au dreptul să comande materiale electorale publicitare pentru și în favoarea concurenților electorali și să achite cheltuielile aferente producerii acestora.

(4) Concurenților electorali li se interzice să propună alegătorilor bani, să distribuie fără plată bunuri materiale, inclusiv din ajutoarele umanitare sau din alte acțiuni de binefacere. De la restricția distribuirii bunurilor materiale se poate deroga doar în cazul unor cadouri simbolice, reprezentând publicitate electorală/politică, confecționate din mijloace declarate în Fondul electoral, care poartă simbolică concurentului electoral și a căror valoare de piață nu depășește suma de 20 de unități convenționale.

(5) Banca în care sînt deschise conturi cu mențiunea „Fond electoral” informează zilnic și la cerere Comisia Electorală Centrală despre sumele bănești virate în contul concurenților electorali.

(6) În termen de 5 zile de la începerea perioadei electorale, radiodifuzorii sînt obligați să dea publicității și să informeze Comisia Electorală Centrală și Consiliul Coordonator al Audiovizualului, referitor la condițiile în care oferă spațiu publicitar (inclusiv preț/minute) și alte servicii conexe. Comisia Electorală Centrală publică aceste informații pe pagina sa web.

(7) Autoritățile/instituțiile publice au obligația de a sprijini Comisia Electorală Centrală și consiliile electorale de circumscripție în activitatea de supraveghere și control a finanțării campaniilor electorale.”.

14. Codul se completează cu articolul 38¹ avînd următorul cuprins:

„**Articolul 38¹**. Rapoartele privind finanțarea campaniilor electorale

(1) Partidele politice și blocurile electorale, precum și candidații independenți în cazul alegerilor parlamentare prezintă, în termen de 3 zile calendaristice de la lansarea în campania electorală și, ulterior, o dată la două săptămîni, Comisiei Electorale Centrale, un raport, atît în formă electronică, cît și pe suport de hîrtie, sub semnătura persoanelor responsabile, despre mijloacele bănești acumulate și cheltuielile sale din campania electorală. Modelul raportului se aprobă de către Comisia Electorală Centrală și conține obligatoriu următoarele informații:

a) informații de identificare a persoanei fizice sau juridice care a donat mijloacele financiare;

b) lista tuturor donațiilor primite, inclusiv natura și valoarea fiecărei donații în bani, mărfuri, obiecte, lucrări sau servicii;

c) valoarea totală a donațiilor și numărul donatorilor;

d) donații rambursate;

e) informații de identificare a persoanei fizice sau juridice căreia i-au fost achitate mijloace financiare din Fondul electoral și scopul cheltuielilor respective;

f) sumele datorilor, numerele actelor financiare de evidență și alte informații concludente;

g) informația contabilă pentru perioada corespunzătoare a persoanelor juridice fondate sau controlate în alt mod de partidul politic respectiv.

(2) Rapoartele privind finanțarea campaniilor electorale primite în condițiile alin.(1) sînt verificate prealabil de Comisia Electorală Centrală sub aspectul plenitudinii informației și corespunderii cerințelor rapoartelor financiare despre finanțarea campaniei electorale și sînt plasate pe pagina web a Comisiei Electorale Centrale în termen de 48 de ore de la primirea lor.

(3) Candidații independenți în alegerile locale vor prezenta consiliului electoral de circumscripție respectiv (care i-au înregistrat) în termen de 3 zile de la înregistrare și ulterior

o dată în două săptămîni, rapoartele financiare privind veniturile acumulate și cheltuielile efectuate, conform modelului raportului aprobat de Comisia Electorală Centrală. În termen de 2 zile de la recepționare, consiliile electorale de circumscripție vor asigura accesul persoanelor interesate la aceste rapoarte financiare, le vor expedia pentru publicare pe paginile web ale autorităților administrației publice locale respective și le vor remite mass-media.

(4) Rapoartele financiare pentru întreaga perioadă electorală se vor prezenta Comisiei Electorale Centrale de către concurenți electorali înregistrați de aceasta, cel târziu cu două zile înainte de ziua alegerilor, rapoartele fiind publicate pe pagina web a Comisiei Electorale Centrale în termen de cel mult două săptămîni de la recepționarea lor.

(5) Comisia Electorală Centrală elaborează formulare obligatorii pentru rapoartele privind veniturile și cheltuielile din campania electorală. La rubrica cheltuieli, formularele vor include obligatoriu cel puțin următoarele:

a) costurile întrunirilor și evenimentelor electorale, inclusiv costurile aferente (chirie, scenă, sonorizare, stand-uri, afișe, cheltuieli de protocol, securitate, reflectarea evenimentului în mass-media etc.);

b) cheltuielile de publicitate, inclusiv la televiziune, radio, alte mijloace media electronice, presa scrisă, panouri, alte platforme publicitare stradale și mobile;

c) cheltuielile pentru materialele promoționale, inclusiv programul electoral al partidului, postere, stegulețe, tricouri, alte articole promoționale oferite gratuit conform art. 38 alin. (4);

d) cheltuieli de transport (persoane și bunuri);

e) costul serviciilor de sondaj a opiniei publice;

f) costurile suplimentare de întreținere: pentru închirierea unor birouri suplimentare în scopuri electorale,

g) salariile personalului angajat temporar în scopuri electorale;

h) costurile de delegare/detașare a persoanelor;

i) plățile pentru consultanță electorală și politică.

(6) Dacă informația prezentată de un partid politic/bloc electoral în condițiile alineatului (5) este incompletă, Comisia Electorală Centrală este în drept să solicite concurentului electoral respectiv date suplimentare despre mărimea fiecărei încasări în contul acestuia și despre proveniența acestor mijloace.”

15. Articolul 38¹ devine articolul 38².

16. Articolul 65 se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Contestațiile privind finanțarea campaniilor electorale se adresează Comisiei Electorale Centrale, în privința partidelor și blocurilor electorale sau consiliilor electorale de circumscripție, în cazul candidaților independenți la alegerile locale. Examinarea contestațiilor în privința finanțării campaniilor electorale a partidelor politice nu se supune termenelor de prescripție prevăzute de art.66-68.”.

17. Articolul 69:

alineatul (4):

la litera a), textul „, în toate cazurile în proporții considerabile (mai mult de 5 la sută din suma-limită)” se exclude.

la litera b), cuvîntul „intenționat” se exclude.

articolul se completează cu alineatele (5) și (6) cu următorul cuprins:

„(5) În cazurile prevăzute la alin. (4), Comisia Electorală Centrală/consiliul electoral de circumscripție adresează, adoptînd o hotărîre în acest sens, o cerere de anulare a înregistrării concurentului electoral Curții de Apel Chișinău, în cazul alegerilor parlamentare, sau instanței de judecată în a cărei rază teritorială se află consiliul electoral respectiv, în cazul alegerilor locale generale sau alegerilor locale noi. Instanța judecătorească va examina cererea și va emite o hotărîre asupra acesteia în decursul a 5 zile, dar nu mai târziu de ziua anterioară alegerilor.

(6) În cazul aplicării repetate a sancțiunii sub formă de avertisment pe parcursul aceleiași perioade electorale, Comisia Electorală Centrală aplică partidelor politice care s-au

înregistrat în calitate de concurenți electorali sancțiunea complementară privind lipsirea de alocații de la bugetul de stat pentru o perioadă de la 6 luni pînă la 1 an.”

18. Articolele 70 și 71 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 70. Răspunderea penală

(1) Se consideră infracțiuni și sînt pasibile de răspundere penală faptele prevăzute la art.181–182 din Codul penal al Republicii Moldova

(2) Președinții organelor electorale și alte persoane cu funcții de răspundere sînt obligate să informeze imediat organele procuraturii sau ale Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției despre acțiunile care, după opinia lor, conțin elemente constitutive ale infracțiunilor, referitoare la organizarea și desfășurarea alegerilor, care i-au devenit cunoscute.

Articolul 71. Răspunderea contravențională

(1) Se consideră contravenții și sînt pasibile de răspundere contravențională faptele prevăzute la art.47-53 din Codul contravențional al Republicii Moldova.

(2) Contravențiile se constată și se examinează conform Codului contravențional. Președinții organelor electorale, alte persoane care dețin informații concludente despre comiterea contravențiilor sînt obligate să informeze imediat organele constatatoare despre faptele care le-au devenit cunoscute și care, după opinia lor, conțin elemente constitutive ale contravențiilor legate de efectuarea alegerilor.”.

Articolul II. – Legea nr.294-XVI din 21 decembrie 2007 privind partidele politice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.42-44, art.119), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Titlul capitolului VI va avea următorul cuprins: „Capitolul VI. PATRIMONIUL ȘI SUPRAVEGHEREA FINANȚĂRII PARTIDELOR POLITICE”.

2. La articolul 24 alineatul (3), textul „precum și alte activități economice ce rezultă direct din scopul prevăzut în statut” se substituie prin textul „precum și alte activități ce aduc venituri pentru necesitățile activității de partid, dacă aceste activități nu sînt interzise de lege și sînt prevăzute expres în statutul partidului.”.

3. Articolul 25:

la alineatul (1), litera b) se completează în final cu textul „ , , cu condiția că sînt luate la evidență în modul stabilit;”

alineatul (3) se completează în final cu textul „și împreună cu suma totală a cotizațiilor acumulate anual de un partid politic se publică pe pagina web a acestuia și a Comisiei Electorale Centrale.”

alineatul (4) se completează în final cu textul „ , , cu eliberarea documentelor justificative.”

4. Articolele 26 - 31 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 26. Donațiile

(1) Donațiile pentru partidele politice sau candidații independenți pot fi de următoarele tipuri:

a) donații în bani, altele decît cotizațiile de membru;

b) donații în formă de proprietăți, bunuri, servicii gratuite sau cu condiții mai favorabile decît valoarea comercială (de piață), achitarea unor bunuri și servicii utilizate de partid. Aceste donații se reflectă în contabilitatea partidului la valoarea lor de piață și se includ în limitele donațiilor prevăzute la alin. (4) și (5).

(2) Donațiile în bani pentru un partid politic se efectuează prin operațiuni ale sistemului bancar (card bancar, transfer direct), iar identitatea donatorului se indică în documentul bancar. În cazul în care donatorul nu deține cont bancar și donația se efectuează în numerar, banii se depun la contul bancar al partidului. În cazul în care banii se vor depune în numerar

la partid, persoana fizică confirmă depunerea donației prin semnarea unei declarații pe propria răspundere, care va fi păstrată de partid și va fi anexată la documentele contabile. Formularul declarației privind donația este aprobat de Comisia Electorală Centrală.

(3) Sursele anuale ale unui partid politic provenite din cotizații de membru și donații nu pot depăși echivalentul a 0,25% din veniturile prevăzute în bugetul de stat pentru anul respectiv.

(4) O persoană fizică poate face donații unui sau mai multor partide politice. Donațiile făcute de o persoană fizică unui sau mai multor partide politice într-un an bugetar nu pot depăși suma a 20 de salarii medii lunare pe economia națională stabilite pe anul respectiv. Dacă persoana fizică este membru de partid, în suma limită menționată se include și suma cotizațiilor de membru de partid plătite de aceasta într-un an, cotizația și donația fiind reflectate separat în contabilitatea partidului și în rapoartele financiare ale acestuia.

(5) Donațiile făcute de o persoană juridică unui sau mai multor partide politice într-un an bugetar nu pot depăși suma a 40 de salarii medii lunare pe economia națională stabilite pe anul respectiv. Persoană juridică care efectuează o donație în bani unui partid politic trebuie să prezinte decizia oficială a organelor sale abilitate privind efectuarea donației, să înregistreze donația și să o reflecte în rapoartele sale contabile, precum și să informeze acționarii/membrii despre operațiunile astfel efectuate.

(6) Se interzice finanțarea, prestarea serviciilor cu titlu gratuit și susținerea materială sub orice formă, directă și indirectă a partidelor politice de către:

a) cetățenii Republicii Moldova care nu au împlinit 18 ani, cetățenii limitați în capacitatea de exercițiu sau declarați incapabili prin hotărâre definitivă a instanței de judecată;

b) persoane anonime sau în numele unor terți;

c) autorități publice, organizații, întreprinderi, instituții, alte persoane juridice finanțate de la bugetul public sau care au capital de stat, cu excepția cazurilor când acordarea serviciilor și a susținerii materiale este expres prevăzută de legislație;

d) persoane juridice care, la data efectuării donației, au datorii restante mai vechi de 60 de zile la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale sau bugetul asigurărilor medicale;

e) persoane fizice care nu sînt cetățeni ai Republicii Moldova, persoane juridice cu capital străin sau mixt;

f) cetățeni străini și persoane juridice din străinătate alte state și organizații internaționale inclusiv organizații politice internaționale;

g) organizații de binefacere (caritate), sindicale și religioase.

(7) Nu sînt considerate donații activitățile prestate partidului politic pe bază de voluntariat în condițiile legislației care reglementează aceste activități.

(8) Fiecare partid politic trebuie să deschidă un cont bancar special unde vor fi transferate toate contribuțiile bănești acordate partidului, inclusiv donațiile și cotizațiile de membru. Rechizitele contului bancar special se plasează pe pagina web a partidului, se indică în rapoartele financiare ale partidului și se comunică Comisiei Electorale Centrale.

Articolul 27. Finanțarea din bugetul de stat a partidelor politice

(1) Alocațiile anuale din bugetul de stat pentru finanțarea partidelor politice constituie 0,2% din veniturile prevăzute în bugetul de stat pentru anul respectiv și se acordă conform următoarelor proporții și criterii:

a) 20% - se distribuie proporțional voturilor acumulate, între partidele politice care au acumulat cel puțin 2% din voturile valabil exprimate la alegerile parlamentare, cu condiția că suma acordată unui partid nu va depăși 50 la sută din cheltuielile declarate de partidul politic în alegerile parlamentare respective.

b) 30 % - se distribuie proporțional voturilor acumulate, între partidele politice care au acumulat cel puțin 3% din voturile valabil exprimate la alegerile parlamentare, dar nu mai mult de 50 la sută pentru un partid din suma totală alocată conform rezultatelor alegerilor parlamentare;

c) 10 % - se distribuie partidelor politice care au promovat femei pe liste de candidați în alegeri parlamentare, proporțional cu numărul mandatelor obținute de candidați femei;

d) 30 % - se distribuie partidelor politice proporțional cu numărul de mandate obținute în consiliile locale de nivelul II (raioane și municipiul Chișinău) la alegerile locale generale,

dar nu mai mult de 50 la sută pentru un partid din suma totală alocată conform rezultatelor alegerilor locale;

e) 10 % - se distribuie partidelor politice care au promovat femei pentru funcțiile de consilieri locali de nivelul II (raioane și municipiul Chișinău) și primari, proporțional cu numărul mandatelor obținute în alegeri locale generale de candidați femei.

(2) În cazul blocurilor electorale, alocația se va împărți conform înțelegerii prealabile între membrii blocului electoral sau, în lipsa unei înțelegeri, după numărul de mandate obținute de fiecare componentă.

(3) Sumele de la bugetul de stat care nu pot fi alocate unor partide politice din cauza necorespunderii criteriilor sau depășirii plafoanelor se redistribuie egal între celelalte partide politice. După alegeri, alocațiile acordate partidelor politice conform alin. (1) lit. c) și lit. e), se reevaluează în dependență de numărul de mandate obținute sau pierdute de candidații femei.

(4) Alocațiile din bugetul de stat se transferă lunar pe conturile partidelor politice, în condițiile și în proporțiile prevăzute la alineatul (1), prin ordine de plată emise de Comisia Electorală Centrală. În cazul pierderii sau suspendării, în condițiile prezentei legi, a dreptului la finanțare din bugetul de stat, transferul sumelor respective încetează din luna imediat următoare lunii pierderii sau suspendării dreptului la finanțare.

(5) Alocațiile anuale din bugetul de stat pentru finanțarea partidelor politice, neutilizate de partide politice în anul fiscal curent, pot fi transferate și utilizate în anul fiscal ulterior, în mărime ce nu depășește 50% din suma alocată pentru anul fiscal curent.

(6) Partidele politice pierd dreptul la alocații din bugetul de stat dacă:

- a) activitatea acestora a fost limitată - pentru întreaga durată de limitare a activității;
- b) își pierd personalitatea juridică;
- c) sînt în proces de lichidare;
- d) a fost aplicată sancțiunea privind lipsirea de dreptul la alocații.

(7) Partidul politic care a pierdut dreptul la finanțare din bugetul de stat este repus în acest drept prin hotărîre a Comisiei Electorale Centrale, după încetarea cauzelor care au determinat pierderea dreptului la finanțare sau după executarea sancțiunii prin care a fost privat de acest drept.

(8) În cazul reorganizării unor partide politice care au dreptul la finanțare din bugetul de stat, dreptul menționat se transmite succesorilor de drept - partidelor politice reorganizate. În cazul încetării activității partidelor politice care beneficiază de alocații din bugetul de stat, sumele cuvenite acestora se redistribuie celorlalte partide politice beneficiare, în condițiile prezentului articol.

Articolul 28. Utilizarea alocațiilor din bugetul de stat

(1) Alocațiile de la bugetul de stat vor fi utilizate, la decizia organelor de conducere ale partidelor politice, pentru următoarele destinații:

- a) cheltuieli pentru întreținerea sediilor;
- b) cheltuieli de personal;
- c) cheltuieli pentru presă și material promoțional;
- d) cheltuieli de deplasare în țară și în străinătate;
- e) cheltuieli pentru telecomunicații;
- f) cheltuieli pentru primirea delegațiilor din străinătate;
- g) plata cotizațiilor de membru în organizațiile internaționale din care partidul respectiv face parte;
- h) investiții în bunuri mobile și imobile necesare activității partidului respectiv;
- i) cheltuieli de birotică;
- j) cheltuieli de audit (extern/obligatoriu);
- k) seminare, training-uri și alte instruirii pentru membrii de partid, desfășurate pe teritoriul țării.

(2) Este interzisă utilizarea alocațiilor de la bugetul de stat pentru oricare alte destinații decît cele prevăzute la alin. (1).

(3) Alocațiile de la bugetul de stat utilizate pentru alte destinații decît cele prevăzute la alineatul (1) se restituie în bugetul de stat în baza hotărîrii definitive a Curții de Conturi, în mărimea utilizată contrar destinației.

(4) Primirea și utilizarea alocațiilor de la bugetul de stat se reflectă distinct în evidența contabilă a partidelor politice.

(5) Controlul utilizării alocațiilor de la bugetul de stat se efectuează de către Curtea de Conturi, în condițiile legii.

Articolul 29. Rapoartele financiare anuale

(1) Partidele politice, anual, pînă la 31 martie, vor prezenta Comisiei Electorale Centrale rapoarte financiare, conform art. 31 al prezentei legi. Partidele politice beneficiare de alocații din bugetul de stat vor prezenta rapoartele respective și în adresa Curții de Conturi.

(2) Rapoartele menționate la alineatul (1) sînt verificate și analizate detaliat de Comisia Electorală Centrală. În scopul verificării, Comisia Electorală Centrală solicită de la partidele politice și alte instituții publice sau private informațiile necesare efectuării controlului. La solicitare, partidele și alte instituții publice sau private vizate sînt obligate să ofere informațiile cerute în termen de două săptămîni. Termenul poate fi extins de către Comisia Electorală Centrală, în funcție de natura informației solicitate.

(3) Informațiile despre venituri și cheltuieli, inclusiv identitatea donatorilor din rapoartele financiare anuale ale partidelor politice și informațiile concludente (concluziile) din rapoartele (opiniile) de audit independent sînt plasate pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale în termen de două săptămîni după recepționarea și acceptarea lor, precum și pe paginile web oficiale ale partidelor politice, în cazul existenței acestora.

(4) Comisia Electorală Centrală elaborează formulare obligatorii pentru rapoartele financiare anuale, care trebuie să conțină (dar nu sînt în mod necesar limitate la) următoarele:

a) informații privind bunurile și veniturile partidului, inclusiv gruparea acestor venituri după tipul lor;

b) informații privind toate donațiile oferite partidului, inclusiv suma donată, identitatea donatorului (numele/prenumele deplin, denumirea și forma organizatorică), domiciliul/sediul și ocupația/locul de muncă sau gen de activitate;

c) informații privind obligațiile și cheltuielile partidului (altele decît cele pentru campania electorală), grupate în cheltuieli operaționale și de gestionare a bunurilor.

Articolul 30. Supravegherea și controlul finanțării partidelor politice

(1) Organul independent ce asigură supravegherea și controlul finanțării legale a partidelor politice este Comisia Electorală Centrală, constituită și abilitată cu atribuții în domeniu, conform Codului electoral și prevederilor prezentei legi.

(2) În privința utilizării alocațiilor primite de partidele politice din contul bugetului de stat controlul se exercită concomitent și de Curtea de Conturi, conform prevederilor care reglementează activitatea acesteia.

(3) Entitățile de supraveghere și control enunțate în prezentul articol emit instrucțiuni și ghiduri detaliate privind virarea, recepționarea și evidența donațiilor, a contribuțiilor non-financiare în beneficiul partidelor politice și despre utilizarea acestora conform destinațiilor stabilite de lege, precum și alte aspecte ce vizează finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.

(4) Comisia Electorală Centrală prezintă anual în fața Parlamentului, pînă la data de 1 august, un raport privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.”

Articolul 31. Auditul și verificarea rapoartelor financiare ale partidelor politice

(1) Partidele politice ale căror venituri sau cheltuieli anuale depășesc un milion de lei anual sînt obligate să comande auditul rapoartelor financiare cel puțin o dată la 3 ani. Raportul de audit, împreună cu raportul financiar anual va fi expediat Comisiei Electorale Centrale și Curții de Conturi, în cazul primirii de către partid a alocațiilor din bugetul de stat.

(2) Auditorul este selectat de către partidul politic și nu trebuie să fie membru sau candidat în campania electorală al vreunui partid în ultimii 5 ani.

(3) Pentru necesitățile de verificare și control a finanțării partidelor, Comisia Electorală Centrală oferă auditorilor un formular special de audiere a conturilor partidelor politice și un

ghid de completare a acestuia, care vor include informații necesare verificării respectării cerințelor legislației privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, inclusiv:

- a) cerința ca auditorul să indice că este cunoscut cu actele juridice relevante;
- b) stabilirea obiectivului exact al auditului;
- c) structura formularului raportului de audit;
- d) factorii de risc privind donațiile și cheltuielile;
- e) aspecte specifice de verificare.”.

5. Legea se completează cu capitolul VII¹ (art.31¹-31³) cu următorul cuprins:

„Capitolul VII¹. Răspunderea pentru încălcări vizînd finanțarea partidelor politice

Articolul 31¹. Încălcări ale legislației privind donațiile

(1) În cazul în care un partid politic primește donații cu încălcarea prevederilor art.26 al prezentei legi, inclusiv în cazul primirii donațiilor care depășesc plafoanele stabilite, partidul politic este obligat, în termen de 10 zile de la momentul intrării donației, să verse în bugetul de stat sumele primite cu încălcarea legii sau să restituie sumele primite peste plafon.

(2) În cazul nerespectării cerințelor alineatului (1), Comisia Electorală Centrală emite în adresa partidului politic o somație scrisă, prin care solicită înlăturarea încălcării și informarea despre măsurile întreprinse în termen de 3 zile lucrătoare de la emiterea somației.

(3) Neexecutarea somației Comisiei Electorale Centrale constituie contravenție și se sancționează în conformitate cu prevederile Codului Contravențional.

(4) În cazul repetării pe parcursul unui an calendaristic a încălcărilor prevăzute la alineatul (3) și aplicării sancțiunilor contravenționale pentru aceste încălcări, Comisia Electorală Centrală adoptă o hotărîre privind lipsirea partidului respectiv de dreptul la alocațiile de la bugetul de stat pentru o perioadă de la 6 luni pînă la un an calendaristic din momentul adoptării hotărîrii Comisiei.

Articolul 31². Încălcări privind gestiunea financiară

(1) Constituie încălcări de gestiune financiară:

- a) încălcarea dispozițiilor legislației privind regulile de evidență și utilizare a patrimoniului partidelor politice, inclusiv neprezentarea datelor de identificare a donatorilor;
- b) neprezentarea de către partidele politice a raportului financiar anual în termenul și formatul stabilit, conform legii, către Comisia Electorală Centrală, inclusiv prezentarea datelor incomplete în raportul financiar anual;
- c) utilizarea contrar destinației a alocațiilor de la bugetul de stat pentru partidele politice.

(2) Faptele descrise la alineatul (1) se consideră contravenții și sînt pasibile de răspundere contravențională conform Codului contravențional al Republicii Moldova.

(3) Este în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale președintele Comisiei Electorale Centrale sau vicepreședintele Comisiei, în cazul în care îl înlocuiește. Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.

Articolul 31³. Sesizări privind finanțarea partidelor politice

(1) Sesizarea privind încălcarea dispozițiilor legale în domeniul finanțării partidelor politice poate fi depusă de orice persoană cu drept de vot sau de persoana juridică din Republica Moldova, inclusiv autorități/instituții publice, în termen de 30 de zile calendaristice din momentul aflării despre comiterea încălcărilor sau identificării inacțiunii.

(2) Sesizarea va conține descrierea faptelor invocate ca presupuse încălcări, probele, temeiul legal, semnătura și datele de identitate ale persoanei care o depune.”.

Articolul III. – Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.72–74, art.195), cu modificările ulterioare, se completează cu art. 181², care va avea următorul cuprins:

„**Articolul 181². Finanțarea ilegală a partidelor politice și a campaniilor electorale**

(1) Falsificarea rapoartelor financiare ale partidelor politice și/sau a rapoartelor privind finanțarea campaniilor electorale, în scopul de a substitui sau ascunde identitatea donatorilor, a ascunde mărimea surselor acumulate sau destinația/mărimea surselor utilizate se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

(2) Obținerea prin extorcare a donațiilor financiare pentru partidele politice și/sau fondurile electorale

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 200 de ore, sau cu închisoare de până la 4 ani și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani.

(3) Șantajul donatorilor partidelor politice și ai concurenților electorali

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 5 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(4) Acceptarea intenționată a finanțării partidului politic sau concurentului electoral din partea unui grup criminal organizat sau a unei organizații (asociații) criminale.

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 6 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(5) Folosirea ilicită de resurse administrative (bunuri publice), inclusiv favorizarea sau consimțirea utilizării ilegale a resurselor administrative (bunuri publice) în campaniile electorale dacă au cauzat daune în proporții mari

se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(6) Utilizarea contrar destinației a alocațiilor de la bugetul de stat pentru partidele politice sau a mijloacelor din fondul electoral, dacă a cauzat daune în proporții mari

se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Articolul IV. – La articolul 269 alineatul (1) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.104–110, art.447), cu modificările ulterioare, înainte de sintagma „236–258”, se completează cu sintagma „181²”.

Articolul V. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.3–6, art.15), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 48 se modifică și va avea următorul cuprins:

„**Articolul 48.** Utilizarea fondurilor nedeclarate, neconforme sau din străinătate pentru finanțarea partidelor politice sau a campaniilor electorale

(1) Folosirea în alegeri sau la referendum a fondurilor venite din străinătate sau a fondurilor nedeclarate public

se sancționează cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Neexecutarea cererii (somației) Comisiei Electorale Centrale privind vărsarea în bugetul de stat a sumelor primite de partidele politice/concurenții electorali cu încălcarea legii sau peste plafoanele stabilite

se sancționează cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere și privarea de dreptul de a deține anumite funcții pentru un termen de la 3 luni la un an.

Codul se completează cu articolul 48¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 48¹. Încălcarea legislației privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale

(1) Neprezentarea de către candidații independenți a rapoartelor privind finanțarea campaniei electorale financiare în termenele și în formatul stabilite

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității pe o durată de la 20 la 60 de ore.

(2) Încălcarea dispozițiilor legislației privind regulile de evidență și utilizare a patrimoniului partidelor politice și a mijloacelor din fondul electoral, inclusiv neprezentarea datelor de identificare a donatorilor

se sancționează cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere și cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 la 6 luni.

(3) Neprezentarea de către partidele politice a raportului financiar anual în termenul și formatul stabilit conform legii de către Comisia Electorală Centrală, inclusiv prezentarea datelor incomplete în raportul financiar anual

se sancționează cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere și cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 la 6 luni.

(4) Utilizarea contrar destinației a alocațiilor de la bugetul de stat pentru partidele politice sau a mijloacelor din fondul electoral

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 1 an.

(5) Folosirea ilicită de resurse administrative (bunuri publice), inclusiv favorizarea sau consimțirea utilizării ilegale a resurselor administrative (bunuri publice) în campaniile electorale

se pedepsește cu amendă de la 150 la 400 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere și privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 1 an.”

2. La articolul 395 alineatul (1) punctul 1) litera b), după cuvintele „prevăzute la art.” se completează cu sintagma „48¹,”

3. La articolul 400 alineatul (1), sintagma „art.47–54” se substituie prin sintagma „art.47-48, art.48¹ alin.(5), art.49-54,”.

4. Codul se completează cu articolul 423⁵ care va avea următorul cuprins:

„Articolul 423⁵. Comisia Electorală Centrală

(1) Contravențiile prevăzute la art.48¹ alin.(1)-(4) se constată de Comisia Electorală Centrală, din oficiu sau la sesizarea organelor competente.

(2) Este în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale președintele Comisiei Electorale Centrale sau vicepreședintele Comisiei, în cazul în care îl înlocuiește.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.”

Articolul VI. Articolul 38 alineatul (2) din Codul audiovizualului al Republicii Moldova nr. 260-XVI din 27 iulie 2006 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 131–133, art. 679) se completează cu lit. l), care va avea următorul cuprins:

„l) solicitarea sau primirea de către radiodifuzori a unor plăți pentru publicitatea electorală care depășesc tarifele comerciale aplicate pînă la perioada electorală sau pentru altă persoană pentru un timp și orar echivalent.”

Articolul VII. – Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. Articolul 36:

la alineatul (1) după cuvîntul „sponsorizare” se introduc cuvintele „, inclusiv politică”.

alineatul (2) după cuvintele „art.52 alin.(1)” se adaugă cuvintele „, inclusiv a partidelor politice”.

2. La articolul 42, alineatul (3) se completează cu cuvintele: „, cu excepțiile stabilite în cazul donațiilor bănești pentru partidele politice.”.

Articolul VIII. - Articolul 28 din Legea Curții de Conturi nr. 261-XVI din 5 decembrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 237–240, art. 864), se modifică și se completează după cum urmează:

la alineatul (1) litera a), liniuța a patra se completează cu cuvintele: „, inclusiv a alocațiilor din bugetul de stat pentru finanțarea partidelor politice”;

la alineatul (3), litera b) se completează cu cuvintele: „ partidele politice care primesc alocații din bugetul de stat”.

Articolul IX. – Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării, cu excepția:

a) modificărilor din art.28, art.29, art.31, art.31¹ alin.(4) din Legea privind partidele politice referitoare la finanțarea din bugetul de stat, art.69 alin.(6) din modificările propuse în Codul electoral și art.VIII din prezenta lege - care se vor aplica de la 1 ianuarie a anului următor a primelor alegeri parlamentare și de la 1 iulie 2015 în privința alegerilor locale generale;

b) modificărilor din articolul 30 al Legii privind partidele politice - care se vor aplica de la 1 ianuarie 2013;

c) modificărilor din articolele 19 alin.(3), art.24 și art.65 alin.(6) din Codul electoral - care se vor aplica de la 1 ianuarie 2013;

d) modificărilor din Articolul VII al prezentei legi (Codul fiscal) care vor intra în vigoare de la 1 ianuarie 2013.

(2) În termen de 6 luni de la publicarea prezentei legi, Guvernul:

a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI